

دانشگاه صنعتی شریف

دانشکده مهندسی برق

درس طراحی سیستمهای میکرو پروسسوری (۲۵۷۷۱)

مجموعه آزمایشهای بهره گیری از قابلیت های پردازنده ها

مرحله های اول و دوم : پوینتر و رجیستر در زبان C و استفاده ی حداکثری از Cache

تهیه کنندگان:

محمد رضا موحدین

علیرضا عباسیان

به نام خدا

مقدمه

هدف از این مجموعه آزمایش‌ها که در چند فاز ارائه می‌شود، فعال‌سازی و بهره‌گیری از قابلیت‌های گوناگون پردازنده‌ها است که از مجموعه بخش‌های Going Faster کتاب Computer Organization & Design: The HW/SW Interface, 6th Edition الهام گرفته شده‌اند. این بخش‌های کتاب فوق در یک فایل جداگانه در اختیار شما قرار می‌گیرد.

در این آزمایش‌ها، عملیات ضرب دو ماتریس مربعی در نظر گرفته شده و در مراحل گوناگون تلاش می‌شود زمان اجرای این ضرب بهبود یابد. این مراحل شامل استفاده از پوینتر و رجیستر در زبان C، بکارگیری حافظه‌ی Cache، بکارگیری قابلیت‌های اجرای چندگانه‌ی پردازنده با Loop Unrolling، استفاده از دستورات برداری از قبیل SSE و AVX و نهایتاً استفاده از چند هسته‌ی پردازنده می‌باشند.

مرحله‌ی صفر: کد مرجع ضرب

```
void matrix_mult_0
(int n, double* a, double* b, double* c){
    int i, j, k;
    for (i = 0; i < n; i++){
        for (j = 0; j < n; j++){
            c[i*n+j] = 0.0;
            for(k = 0; k < n; k++)
                c[i*n+j] += a[i*n+k] * b[k*n+j];
        }
    }
}
```

کد مقابل به عنوان کد مرجع و نقطه‌ی شروع آزمایش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد که فرایند ضرب ماتریس را در سه حلقه‌ی ساده و سر راست اجرا می‌کند. زمان اجرای این کد برای سایز مشخصی از ماتریس (متغیر n) به عنوان مبدأ مقایسه‌ی بهبود کیفیت کدهای آتی است. همچنین این کد برای صحت سنجی کدهای آینده مورد استفاده قرار خواهد گرفت. البته این کار باید با مقدار کوچک n (مثلاً حدود ۲۰ تا ۱۰۰) صورت گیرد تا زمان صحت سنجی بیش از اندازه نشود.

مرحله‌ی اول: استفاده از پوینتر و رجیستر در زبان C

```
void matrix_mult_1
(int n, double* a, double* b, double* c){
    register double cij;
    register double *at, *bt;
    register int i, j, k;
    for (i = 0; i < n; i++, at = n)
        for (j = 0; j < n; j++, c++) {
            cij = 0;
            for(k = 0, at = a, bt = &b[j];
                k < n; k++, at++, bt += n)
                cij += *at * *bt;
            *c = cij;
        }
}
```

در اولین قدم جهت بهبود سرعت اجرای ضرب ماتریس‌ها، کد مقابل را در نظر بگیرید. در این تابع، دیگر از آدرس‌دهی آرایه‌ها توسط اندیس استفاده نشده بلکه پوینترها به جای آنها به کار رفته‌اند. همچنین تلاش شده است که کامپایلر متغیرهای پر استفاده را به رجیسترهای داخلی پردازنده اختصاص دهد.

۱-۱- دو تابع فوق را با مقادیر مختلف n اجرا و زمان اجرا را مقایسه کنید. قطعه کدی که همراه دستورکار است، می‌تواند برای این منظور مورد استفاده قرار گیرد.

۱-۲- اثر استفاده از کلمه کلیدی register در تابع دوم را با حذف همه‌ی آنها بررسی کنید.

۱-۳- تابع دوم را به ازای اندازه‌های گوناگون ماتریس یا همان متغیر n اجرا کنید. در غالب پردازنده‌ها، حوالی $n = 1024$ زمان اجرا یک افزایش چشمگیر دارد. علت چیست؟

مرحله دوم: استفاده‌ی حداکثری از حافظه‌ی Cache

برای به حداقل رساندن دسترسی‌های مستقیم به حافظه‌ی اصلی و بکارگیری Cache بجای آن، دو روش زیر را به کار گرفته و نتایج زمان اجرا را برای سایز نسبتاً بزرگ ماتریس‌ها (حداقل ۲۰۴۸ و ترجیحاً ۴۰۹۶ و بیشتر) استخراج و با بهترین نتایج مرحله‌ی اول مقایسه کنید.

۱-۲- ماتریس دوم را ترانپازه (Transpose) کرده و عملیات ضرب را انجام دهید. برای ماتریس ترانپازه، هم می‌توانید حافظه‌ی جدیدی اختصاص (`_aligned_malloc`) داده و یا از همان فضای ماتریس دوم استفاده نمایید. در این حالت دوم، باید ماتریس مجدداً ترانپازه شده تا به حالت قبلی خود بازگردد. به عبارت دیگر، در این فرایند نباید محتوای ماتریس دوم مخدوش گردد. برای یک مقایسه‌ی منصفانه، لازم است زمان ترانپازه کردن را نیز به عنوان بخشی از زمان ضرب ماتریس در نظر بگیرید.

۲-۲- روش ضرب بلوکی ماتریس‌ها را پیاده‌سازی کنید. برای این منظور می‌توانید به روش ارائه شده در شکل زیر مراجعه نمایید. برای سادگی، سایز ماتریس اصلی را توانی از دو انتخاب کنید و زمان ضرب را به ازای سایزهای گوناگون بلوک (مثلاً ۸، ۱۶، ۳۲، ۶۴ و حتی ۱۲۸ و ۲۵۶) استخراج، مقایسه و تحلیل کنید.

Matrix Multiply (blocked, or tiled)

Consider A,B,C to be N by N matrices of b by b subblocks where $b=n/N$ is called the **blocksize**

```
for i = 1 to N
  for j = 1 to N
    {read block C(i,j) into fast memory}
    for k = 1 to N
      {read block A(i,k) into fast memory}
      {read block B(k,j) into fast memory}
      C(i,j) = C(i,j) + A(i,k) * B(k,j) {do a matrix multiply on blocks}
    {write block C(i,j) back to slow memory}
```

$C(i,j)$

=

$C(i,j)$

+

$A(i,k)$

*

$B(k,j)$

CS267 L2 Memory Hierarchies.21

Demmel Sp 1999

مرحله سوم: بهره‌گیری از اجرای هم‌زمان چند دستور (Multiple Issue & Out of Order Execution)

در یکی از پیاده‌سازی‌های قبلی به انتخاب خودتان، با بکارگیری مکانیزم Loop Unrolling، تلاش کنید پردازنده را مجبور به اجرای چند دستور بصورت هم‌زمان کنید و نتایج آن را با روش قبلی مقایسه کنید. همچنین با این روش تلاش کنید تعداد واحدهای ضرب و جمع ممیز شناور پردازنده‌ی کامپیوتر خودتان را تخمین بزنید.

نکات مهم در نوشتن کد و بررسی زمان اجرای آن

- ۱- کلیده‌ی بهینه‌سازی‌های کامپایلر (Compiler Optimizations) را قطع کنید تا فقط نتیجه‌ی اقدامات شما در نتیجه‌ی خروجی ظاهر شود.
- ۲- کلیده‌ی برنامه‌های جانبی از قبیل آنتی ویروس، به روز رسانی‌ها، Search Indexing و دیگر برنامه‌ها را هنگام استخراج زمان اجرای توابع متوقف کنید تا زمان اجرای تابع هر چه بیشتر دقیق باشد.
- ۳- زمان را در چندین اجرا استخراج و میانگین آنها را به دست آورید. زمان‌های طولانی غیر متعارف را اولاً از میانگین حذف و ثانیاً علت‌یابی نمایید.
- ۴- برای تضمین آنکه حافظه‌های تخصیص یافته نسبت به سایز متغیر aligned است از تابع `aligned_malloc` بجای `malloc` استفاده کنید. بدین ترتیب اطمینان حاصل می‌شود از بابت دسترسی‌های `misaligned` زمان پردازنده تلف نخواهد شد. در انتها نیز فضای حافظه توسط تابع `aligned_free` آزاد می‌گردد.
- ۵- اطمینان حاصل کنید کد C فوق در مود ۶۴ بیتی (x64) و نه ۳۲ بیتی (x86)، کامپایل می‌شود. برای این منظور به راهنمای کامپایلر مورد استفاده مراجعه کنید.
نکته: اگر در ضمن مقایسه‌ی کد اول و دوم و در حال استفاده از `register` در تعریف `double cij` ملاحظه کردید که مقادیر با هم برابر نیستند (مثلاً در بخش مقایسه‌ی کدی که همراه دستور کار ارسال شده است) در این صورت کد در مود ۳۲ بیتی کامپایل شده است. ریشه‌ی این اختلاف نیز انجام عملیات در رجیسترهای ۸۰ بیتی x87 است که در SSE و بعد از آن اصلاح شده است.
- ۶- برای اختصاص یک هسته به اجرای برنامه و عدم چرخش آن بر روی هسته‌های گوناگون که موجب غیر واقعی شدن زمان اجرا می‌شود می‌توانید از دستور `start /affinity 0xPP` در `cmd` ویندوز (و نه `power-shell`) استفاده کنید که در آن 0xPP پترن هسته‌هایی است که می‌خواهید به یک برنامه اختصاص دهید. برای ساده‌ترین حالت و اختصاص یک هسته از 0x4 استفاده کنید. برای جزئیات بیشتر به راهنمای دستور `start` مراجعه کنید.
- ۷- برای بررسی کد اسمبلی معادل کد C می‌توانید از دستور `objdump -D -S FILE.o > FILE.asm` استفاده کنید. FILE.o کد Object تولید شده توسط کامپایلر قبل از لینک نهایی است و معمولاً در پوشه‌ی `obj` نگهداری می‌شود.
به عنوان نمونه، تفاوت کد تولید شده توسط کامپایلر را زمانیکه `cij` بصورت ساده (یعنی `double cij`) و یا رجیستر (یعنی `register double cij`) تعریف شده باشد را در زیر ملاحظه کنید:

cij declaration is regular, i.e. non register	cij declaration is register
<pre> cij = 0; pxor %xmm0,%xmm0 movsd %xmm0,-0x78(%rbp) ..... cij += *at * *bt; movsd (%rbx),%xmm1 movsd (%rsi),%xmm0 mulsd %xmm1,%xmm0 movsd -0x78(%rbp),%xmm1 addsd %xmm1,%xmm0 movsd %xmm0,-0x78(%rbp) ..... *c = cij; mov -0x18(%rbp),%rax movsd -0x78(%rbp),%xmm0 movsd %xmm0,(%rax) </pre>	<pre> cij = 0; pxor %xmm6,%xmm6 ..... cij += *at * *bt; movsd (%rbx),%xmm1 movsd (%rsi),%xmm0 mulsd %xmm1,%xmm0 addsd %xmm0,%xmm6 ..... *c = cij; mov -0x18(%rbp),%rax movsd %xmm6,(%rax) </pre>